

Kultūras un izglītības komiteja

2018/2054(INI)

25.6.2018

ATZINUMS

Sniegusi Kultūras un izglītības komiteja

Reģionālās attīstības komitejai

par izaugsmes un kohēzijas stimulēšanu ES pierobežas reģionos
(2018/2054(INI))

Atzinuma sagatavotājs: *Theodoros Zagorakis*

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Kultūras un izglītības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Reģionālās attīstības komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

1. atzīst problēmas, ar kurām saskaras pierobežas reģioni, un uzsver, ka sociālekonomiskās atšķirības, tostarp atšķirības kultūras un valodu ziņā, starp dažādiem pierobežas reģioniem var kavēt integrāciju, ierobežot mijiedarbību un samazināt iespējas cilvēkiem un uzņēmumiem abās robežas pusēs;
2. uzsver, ka ES ir devusi pozitīvu ieguldījumu pierobežas reģionu attīstībā un ka turpmākajām finansēšanas programmām būtu jāturpinās visefektīvākajā un vislietderīgākajā veidā, pievēršot uzmanību jomām, kas rada īpaši augstu Eiropas pievienoto vērtību, un nodrošinot, ka pārrobežu sadarbības programmās uzsvars tiek likts uz pierobežas problēmu risināšanu;
3. norāda, ka kohēzijas politikai būtu jāturpina atbalstīt neaizsargātus un atstumtus cilvēkus, novēršot pieaugošo nevienlīdzību un attīstot solidaritāti ar ieguldījumiem izglītībā, apmācībā un kultūrā, īpašu uzmanību pievēršot pārrobežu sadarbības programmām, kuru uzmanības centrā ir pastāvošie kultūras, teritoriālie un administratīvie šķēršļi un nākotnes problēmuzdevumi minētajos reģionos;
4. uzsver, ka ES robežas ietver gan sauszemes, gan jūras robežas, kas jāņem vērā; tādēļ mudina Komisiju risināt problēmas, ar kurām saskaras jūras robežu reģioni, lai būtu iespējams visaptveroši analizēt šķēršļus, ar kuriem saskaras visi pierobežas reģioni, kā arī potenciālo sadarbību un izaugsmi visos minētajos reģionos;
5. uzsver, cik svarīgas ir pārrobežu sadarbības programmas, tostarp makroreģionālās un starpreģionu programmas, finansējot izglītības, kultūras, radošās, sporta, mākslas un citas darbības, kuru Eiropas pievienotā vērtība tuvina iedzīvotājus, rada pārrobežu sinerģiju, sekmē savstarpēju uzticēšanos un izpratni un palīdz novērst dažādos aizspriedumus un stereotipus pierobežas reģionos; šajā sakarībā uzsver kultūras un radošo nozaru potenciālu saskaņā ar pārdomātas specializācijas stratēģijām un lielo kultūrai un tās mantojumam veltīto *INTERREG* projektu skaitu, kas apliecina, ka pierobežas reģionos ir liela vēlme ieguldīt kopējos tradicionālajos kultūras resursos, kā arī mūsdienīgu radošo projektu, radošo nozaru un kultūras mantojuma projektu izstrādē; tādēļ atkārtoti pauž viedokli, ka ES finanšu atbalsta sniegšana šīm iniciatīvām ir īpaši būtiska un būtu vēl vairāk jāpastiprina nākamajā DFS, jo īpaši ar ESI fonda līdzekļiem; aicina Komisiju apzināt un veicināt sinerģiju starp vietējām prioritātēm un pašreizējām ES stratēģijām un mērķiem un attīstīt pierobežas reģionu pilnīgu potenciālu;
6. atgādina pašreizējā regulējuma sarežģītību pārrobežu sadarbības programmām, kā arī strukturālās grūtības un administratīvo slogu, ar ko potenciālie saņēmēji saskaras šādu projektu sagatavošanas laikā; šajā sakarībā atzinīgi vērtē vienkāršošanas pasākumus, kas ierosināti laikposmam pēc 2020. gada, un uzskata tos par svarīgu soli, lai vienkāršotu un uzlabotu pārrobežu sadarbības programmu īstenošanu un pieejamību;
7. atgādina par kultūras un kultūras mantojuma nozīmi saistībā ar pilsētu un reģionu ekonomisko labklājību, un tādēļ aicina dalībvalstis pieņemt visus vajadzīgos pasākumus, lai efektīvi aizsargātu un popularizētu to materiālo un nemateriālo kultūras

mantojumu, un šajā sakarībā izmantot visus pieejamos kohēzijas politikas līdzekļus;

8. aicina izveidot jaunu informācijas stratēģiju par pārrobežu un reģionālo sadarbību, lai tuvinātu pierobežas reģionu iedzīvotājus, vairotu viņu izpratni par iespējām, ko sniedz ES pārrobežu programmas, un tādējādi veicinātu sabiedrības attieksmes maiņu ceļā uz atvērtāku domāšanu reģionu un pārrobežu jautājumos;
9. uzsver sporta nozīmi pārrobežu reģionu ekonomiskajā un sociālajā attīstībā, ko apliecina daudzie teritoriālās sadarbības projekti, kuros sports izmantots kā sociālās un kultūras integrācijas instruments;
10. mudina jauniešus darboties, piedalīties un iesaistīties visos reģionālās un pārrobežu sabiedrības attīstīšanas aspektos; atbalsta pārrobežu idejas un pasākumus jaunatnes jomā, piemēram, platformu izveidi ideju un labas prakses apmaiņai, izpratnes veidošanu un informācijas apmaiņu par pārrobežu sadarbību, kā arī informācijas izplatīšanu, izmantojot sociālos un citus plašsaziņas līdzekļus, lai uzlabotu jauniešu līdzdalību un iespējas pārrobežu projektos;
11. uzsver informācijas trūkumu par ES finansētām pārrobežu sadarbības programmām ES pierobežas reģionos; aicina dalībvalstis uzlabot informācijas izplatīšanu par pārrobežu jautājumiem, piemēram, izveidojot „vienas pieturas aģentūras”;
12. uzsver, ka ir vajadzīgas būtiskākas finansiālās saistības veicināt pārrobežu sporta pasākumus un jo īpaši neliela mēroga infrastruktūru būvniecību tautas sportam;
13. aicina Komisiju uzskatīt kultūru un izglītību par horizontālu prioritāti nākamās paaudzes programmām kohēzijas politikas ietvaros;
14. stingri atbalsta pārrobežu projektu un programmu ietekmi jauniešu izglītības, nodarbinātības, iekļaušanas un līdzdalības uzlabošanā sabiedrībā, risinot sociālās problēmas, ar kurām jaunieši saskaras pierobežas reģionos, piemēram, bezdarbu un radikalizāciju; aicina veidot sistemātiskāku sadarbību pierobežas reģionos, lai uzlabotu jauniešu iespējas nodarbinātības, izglītības, apmācības, kultūras, sporta un citās sociālās politikas jomās;
15. uzsver, ka valodas barjera joprojām ir nozīmīgs šķērslis, kas kavē pārrobežu sadarbību, jo īpaši pierobežas teritorijās, kurās nav sen iedibinātas sadarbības tradīcijas; norāda, ka valoda ir svarīgs faktors, kas veicina uzticēšanos un palīdz mazināt sociāli kulturālās grūtības; uzskata, ka ESI fondu mērķtiecīgāka izmantošana, kā arī lielāks finansējums valodu tehnoloģijām var uzlabot saziņu un tādējādi atbalstīt sistemātisku daudzvalodības un Eiropas valodu daudzveidības veicināšanu izglītībā un apmācībā pierobežas reģionos, sākot no pirmsskolas izglītības un arī organizējot sporta un kultūras pasākumus;
16. uzskata, ka būtu jāstiprina pārrobežu sadarbība starp izglītības un apmācības iestādēm, atvieglojot pārrobežu skolu apmeklējumus un ārpusskolas pasākumus bērniem no ļoti agrīna vecuma, lai nodrošinātu bērniem unikālu iespēju gūt pieredzi ārpus klases un tieši saskarties ar kaimiņvalstu kultūru, valodu un vēstures daudzveidību;
17. atzīmē, ka dažos pierobežas apgabalos tiek lietota kopīga valoda, kas nav oficiāla ES

valoda; uzskata, ka finansējuma līmeņa palielināšana ar mērķi mācīt un popularizēt mazāk lietotas pārrobežu valodas stiprinātu sadarbību, palielinātu mobilitāti pāri robežām un bagātinātu kultūras daudzveidību un mantojumu minētajās teritorijās;

18. atkārtoti uzsver, ka būtiska ir pētniecības, uzņēmējdarbības, augstākās izglītības, valsts iestāžu un pilsoniskās sabiedrības galveno dalībnieku tuvināšana; aicina dalībvalstis veicināt pārrobežu partnerības starp izglītības un apmācības iestādēm un starp šīm iestādēm un uzņēmumiem pierobežas reģionos, lai veicinātu studentu, skolotāju, pasniedzēju un administratīvā personāla, kā arī doktora grāda kandidātu un pētnieku mobilitāti, tostarp profesionālo izglītību un apmācību (*VET*); uzsver, ka daudzvalodība šādās pārrobežu partnerībās var palīdzēt sagatavot absolventus līdzdalībai darba tirgū robežas abās pusēs; uzskata, ka uzmanība jāpievērš arī reģionālajām mazākumtautību valodām (RMV), kuras vienmēr ir apdraudētas, ja netiek īstenota spēcīga valodu politika; uzskata, ka būtu jāturpina piešķirt Eiropas līmeņa finansējumu, lai saglabātu un atbalstītu reģionālās mazākumtautību valodas;
19. aicina Komisiju veicināt pārrobežu iniciatīvas, dažādu veidu apmaiņu un starpkultūru un izglītojošus pasākumus ar mērķi palielināt iedzīvotāju izpratni par likumdošanas un administratīvajām prasībām pierobežas reģionos, kā arī uzlabot sadarbību starp vietējām pārvaldēm un kultūras un izglītības iestādēm;
20. mudina dalībvalstis sekmēt un veicināt labāku izpratni par sertifikātiem, diplomiem un aroda un profesionālajām kvalifikācijām un to savstarpēju atzīšanu starp kaimiņu reģioniem; līdz ar to mudina iekļaut mācību programmā īpašas prasmes, lai palielinātu pārrobežu nodarbinātības iespējas, tostarp prasmju validēšanu un atzīšanu;
21. mudina uz kopīgu sabiedrisko pakalpojumu un centienu apvienošanu pierobežas reģionos, lai izstrādātu virkni mērķtiecīgu pasākumu, kuru mērķis ir atbalstīt pieaugušos ar zemu prasmju līmeni un mazkvalificētus pieaugušos pierobežas reģionos un palīdzēt viņiem uzlabot rakstpratību, rēķinpratību un digitālās prasmes, iegūstot plašāku kompetenču kopumu un augstākas kvalifikācijas;
22. mudina īstenot pārrobežu sadarbību un duālās profesionālās apmācības programmas starp dažādiem pierobežas reģioniem; uzskata, ka labāka pārrobežu sadarbība un ieguldījumi prasmēs pierobežas reģionos palīdzēs mazināt esošo prasmju trūkumu, samazināt nabadzību, bezdarbu un sociālo atstumtību, kā arī novērst kvalificētu darba ņēmēju nepietiekamību un intelektuālā darbaspēka aizplūšanu minētajos nomaļajos apgabalos;
23. uzskata, ka multikulturālisms ir īpaši svarīgs pierobežas reģionos; stingri mudina uz pārrobežu sadarbību kultūras jomā pierobežas reģionos un starp tiem, uzlabojot sadarbību starp radošiem cilvēkiem un kultūras nozares dalībniekiem, piemēram, māksliniekiem un kultūras organizāciju pārstāvjiem, pārvaldes iestādēm un tīkliem konkrētos pārrobežu un Eiropas mēroga projektos;
24. atkārtoti uzsver, ka mākslinieku un kultūras jomas speciālistu mobilitāte ir kļuvusi nenovērtējama, veicinot Eiropas kultūras un sociālo attīstību un attīstot reģiona, valsts un Eiropas kultūras mantojumu; uzskata, ka spēcīga pārrobežu sadarbība kultūras un radošo nozaru jomā, īpaši koncentrējoties uz mikrouzņēmumiem un MVU (arī veidojot uzņēmumu kopas), NVO un mazām apvienībām, var palīdzēt radīt sociāli ekonomisko

vērtību, ilgtspējīgas darbvietas un izaugsmi, jo īpaši jauniešiem, kā arī veicināt kultūras un valodu daudzveidību un inovāciju; uzskata arī, ka šī sadarbība palīdzēs veidot saikni starp iedzīvotājiem, palielināt savstarpējo sapratni, risināt kopīgas problēmas, pastiprināt kultūras diplomātiju un veidot Eiropas identitāti, īstenojot kopīgas iniciatīvas attiecībā uz projektiem, kas saistīti ar materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu, piemēram, izveidojot kopīgas bērnu aprūpes iestādes, nodrošinot pieejamu daudzvalodu izglītību vai dibinot partnerības starp izglītības iestādēm; uzsver, ka kultūras un radošās nozares (KRN) ir svarīgas, lai veicinātu un saglabātu kultūras daudzveidību, stiprinātu sociālo kohēziju, sniegtu būtisku ieguldījumu Eiropas reindustrializācijā un veicinātu jauninājumu pārvešanu uz daudzām citām nozarēm;

25. uzskata, ka pārrobežu kultūras sadarbības attīstīšana sniedz ļoti būtisku ieguldījumu pārrobežu teritoriju ilgtspējīgā attīstībā, ietekmējot ekonomiku, sociālo kohēziju un vidi; aicina Komisiju kopā ar dalībvalstīm izstrādāt kopīgu stratēģisku pieeju kultūras un radošo nozaru attīstībai un atbalstam, veidojot LRN saikni ar sabiedrību un ekonomiku, lai veicinātu viedu un ilgtspējīgu izaugsmi ES pierobežas reģionos;
26. uzsver pārmērīgos šķēršļus kultūras un radošajām nozarēm attiecībā uz piekļuvi finansējumam to rakstura un lieluma dēļ (kultūras un radošajās nozarēs darbojas galvenokārt mikrouzņēmumi un MVU), kā arī grūtības, ko rada dažu pierobežas reģionu bieži vien vājākie ekonomiskie rādītāji; atkārtoti pauž viedokli, ka ir ārkārtīgi svarīgi attīstīt kultūras, radošās un uzņēmējdarbības prasmes, lai novērstu šos strukturālos trūkumus;
27. uzsver, ka reģioni ir apliecinājuši spēju attīstīt pārrobežu sadarbību kultūras un radošajās nozarēs, un norāda uz pārdomātas specializācijas pozitīvo ietekmi; aicina Komisiju un dalībvalstis saglabāt un nostiprināt pašreizējo politiku šajā jomā un efektīvi izmantot finansējumu, kas pieejams ES programmu un Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondi) ietvaros;
28. uzskata, ka kohēzijas politika var pozitīvi ietekmēt jaunu ideju un sadarbības iespēju radīšanu starp muzejiem, orķestriem un pārrobežu radio un TV projektiem pierobežas reģionos, novēršot juridiskās un finansiālās grūtības, kas māksliniekiem rodas saistībā ar viņu kopīgajiem pārrobežu projektiem;
29. stingri atbalsta pārrobežu kultūras projektus un sadarbību starp Eiropas kultūras galvaspilsētām un pierobežas reģioniem visā Eiropā, lai izveidotu kultūras “sapludināšanas punktu” ķēdi un radītu jaunu Eiropas kultūras tīklu dimensiju, kuras ietvaros tiek izstrādāta jauna prakse kultūras daudzveidības jomā, kas tiek integrēta konkrētu Eiropas projektu īstenošanā;
30. pauž nožēlu par to, ka kultūras un atpūtas pasākumi bieži vien nespēj piesaistīt cilvēkus no dažādiem pierobežas reģioniem kaimiņvalstīs, neraugoties uz to, ka šajās teritorijās dzīvojošajiem cilvēkiem ir līdzīgas intereses un viņi atrodas ļoti tuvu viens otram; atbalsta ES reģionālos portālus, kas izveidoti vairākos pierobežas reģionos, lai cilvēkiem nodrošinātu piekļuvi informācijai par kultūras un atpūtas aktivitātēm, un mudina izveidot līdzīgus portālus visos pierobežas reģionos;
31. stingri uzskata, ka pierobežas reģioni labi iedibinātu sakaru dēļ starp kultūras iestādēm, kultūras un radošajām nozarēm un ieinteresētajām personām pāri robežām var radīt

labvēlīgus apstākļus mākslas un kultūras mobilitātei un tādējādi var būt vitāli svarīgi tematiskajam tūrismam un palīdzēt popularizēt Eiropu kā konkurētspējīgu un ilgtspējīgu galamērķi, palielināt Eiropas pievilcību starptautiskā mērogā, kā arī veicināt Eiropas integrācijas procesu, veicinot kontaktus starp Eiropas iedzīvotājiem un kopīgu piederības izjūtu; aicina Komisiju kultūras dimensiju integrēt pārrobežu attīstības iniciatīvās gan attiecībā uz vēstures mantojuma objektiem, gan mūsdienu radošumu; tāpēc aicina dalībvalstis pastiprināt centienus un palielināt investīcijas, lai attīstītu ilgtspējīgu ilgtermiņa kultūras tūrisma politiku;

32. atgādina, ka pārrobežu izglītība un kultūras apmaiņa veicina starpkultūru dialogu, savstarpēju sapratni, konfliktu risināšanu un miera veidošanu, jo īpaši pierobežas reģionos pēc konfliktiem; šajā sakarībā uzsver “Brexit” potenciālo risku saistībā ar cilvēku savstarpējiem kontaktiem un studentu, mācību apguvēju, mākslinieku un kultūras pakalpojumu sniedzēju mobilitāti starp Ziemeļīrijas pierobežas reģioniem un Īrijas Republiku;
33. mudina veikt dažādus pasākumus ar mērķi cīnīties pret visu veidu diskrimināciju pierobežas reģionos un likvidēt šķēršļus neaizsargātām personām atrast darbu un integrēties sabiedrībā; šajā sakarībā atbalsta sociālo uzņēmumu popularizēšanu un attīstīšanu pierobežas reģionos kā darbvietu radīšanas avotu, jo īpaši neaizsargātām grupām, piemēram, jauniešiem, kas ir bezdarbnieki, un personām ar invaliditāti;
34. stingri uzskata, ka plašsaziņas līdzekļiem un komunikācijas nozarei ir potenciāls stiprināt ES pierobežas reģionus ar radošās nozares starpniecību un ka digitālās platformas spēj veicināt integrāciju un aizsargāt šo pierobežas reģionu kultūras daudzveidību; tāpat uzskata, ka kino un televīzija, kā arī radošās dokumentālās filmas un citi digitālā satura veidi ir platformas, ko var izmantot, lai atbalstītu ES pierobežas reģionu kultūras mantojumu un unikālās iezīmes;
35. stingri aicina dalībvalstis un reģionālās iestādes uzlabot informācijas izplatīšanu par pārrobežu kultūras un izglītības pasākumiem un jautājumiem un stiprināt apmaiņu ar labāko praksi minētajās jomās, izveidojot tam īpaši paredzētu portālu un tīmekļa vietni;
36. uzsver, ka ir jārisina konkrētie problēmuzdevumi, kas saistīti ar mākslas un kultūras mobilitāti tādās jomās kā sociālā drošība, nodokļi (izvairīšanās no mākslinieku un kultūras darbinieku dubultās aplikšanas ar nodokļiem) un informācijas sniegšana par mobilitātes iespējām (mobilitātes stipendijas, uzturēšanās programmas utt.);
37. uzsver, ka sporta tūrisms kļūst par aizvien nozīmīgāku Eiropas ekonomikas nozari; tādēļ aicina piešķirt finanšu resursus sporta infrastruktūras būvniecībai nolūkā veicināt tūrismu ar sporta starpniecību;
38. norāda, ka pārrobežu sadarbība kā svarīgs ES politikas mērķis ir palīdzējusi mazināt iekšējo robežu negatīvo ietekmi un var veicināt pārrobežu uzlabojumus izglītības un kultūras jomā;
39. atbalsta mācekļības pasākumus un daudzpusējas platformas pierobežas reģionos ar mērķi uzlabot mācekļības kvalitāti, piedāvājumu un tēlu un veicināt pārrobežu mobilitāti starp gados jauniem mācekļiem; uzskata, ka attiecīgo ieinteresēto personu tuvināšana, lai radītu pārrobežu mācekļības, stažēšanās vai prakses iespējas, uzlabos

konkurenci, izglītību, prasmes un darba tirgus šajos reģionos, un jo īpaši aicina radīt prakses iespējas reģionālajās un vietējās iestādēs, kas iesaistītas pārrobežu un starptautiskā sadarbībā;

40. atzīmē nopietnās migrācijas problēmas, ar ko saskaras daži pierobežas reģioni; šajā sakarībā mudina efektīvi izmantot ES pārrobežu programmu ietvaros pieejamo finansējumu, kā arī īstenot labas prakses apmaiņu starp vietējām un reģionālajām iestādēm pierobežas apgabalos saistībā ar bēgļu, kuriem piemēro starptautisko aizsardzību, integrāciju; uzsver, ka valstu valdībām ir jāatbalsta vietējās un reģionālās iestādes šo problēmu risināšanā;
41. aicina dalībvalstis un reģionālās iestādes sadarboties tādu juridisku vai administratīvu šķēršļu konstatēšanā un novēršanā, kuri kavē pārrobežu izglītības vai kultūras pasākumus, tostarp saskaņojot attiecīgos reglamentējošos noteikumus.

**INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	19.6.2018
Galīgais balsojums	+: 24 -: 0 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Silvia Costa, Angel Dzhambazki, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Rupert Matthews, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Aizstājeji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Marlene Mizzi, Liliana Rodrigues, Algirdas Saudargas, Remo Sernagiotto, Francis Zammit Dimech

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA**

24	+
ALDE	María Teresa Giménez Barbat, Yana Toom
ECR	Angel Dzhambazki, Rupert Matthews, Remo Sernagiotto
GUE/NGL	Curzio Maltese
PPE	Andrea Bocskor, Svetoslav Hristov Malinov, Stefano Maullu, Algirdas Saudargas, Michaela Šojdrová, Bogdan Brunon Wenta, Francis Zammit Dimech, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
S&D	Silvia Costa, Petra Kammerevert, Krystyna Lybacka, Marlene Mizzi, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Liliana Rodrigues, Julie Ward
VERTS/ALE	Jill Evans

0	-

1	0
ENF	Dominique Bilde

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas